

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 Valtioneuvosto

Viite: TEM:in lausuntopyyntö 15.12.2014 (TEM/2434/00.06.02/2014)

Asia: IPR University Centerin lausunto

Lausunto eurooppalaista patenttiuudistusta koskevasta arviomuistiosta

Työ- ja elinkeinoministeriö on 15.12.2014 pyytänyt IPR University Centerin lausuntoa ministeriön arviomuistiosta, joka koskee eurooppalaisen patenttisopimuksen voimaansaattamista Suomessa. Arviomuistiosta esitetään, että työ- ja elinkeinoministeriö asettaa työryhmän valmistelemaan eurooppalaisen patenttijärjestelmäuudistuksen toimeenpanoa Suomessa. Työryhmän tehtäväksi annetaan valmistella hallituksen esityksen muotoon ehdotus yhdistettyä patenttituomioistuinta koskevan sopimuksen hyväksymisestä ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä tarvittavat muut lainsäädäntömuutokset.

IPR University Centerin kannanotto yhtenäispatenttijärjestelmään

Yhtenäispatenttijärjestelmää on osittain markkinoitu kestävämmän perustein. Järjestelmän merkitystä pienyritysten ja työllisyyden kannalta on eri EU-toimielinten toimesta liioiteltu. Yhtenäinen patenttijärjestelmä on kuitenkin merkittävä askel eteenpäin innovatiivisten yritysten kannalta. Yhtenäispatenttijärjestelmän perusteet ovat sisämarkkinoiden toimivuudessa, viime kädessä yhtenäiset markkinat edellyttävät myös yhteisiä immateriaalioikeuksia.

Kuten TEM:in muistiosta hyvin käy ilmi, yhtenäispatenttijärjestelmään liittyy tulevaisuudessa myös ongelmia kansallisen patenttijärjestelmän sekä Patentti- ja rekisterihallituksen aseman kannalta. Nämä ongelmat eivät kuitenkaan ole sen laatuasia, että Suomen kannattaisi jäädä järjestelmän ulkopuolelle.

IPR University Center kannattaa näin ollen, että Suomi alusta lähtien liittyy yhtenäispatenttijärjestelmään ja ratifioi yhdistettyä patenttituomioistuinta koskevan sopimuksen.

Asian valmistelusta ja jatkovalmistelusta

Arviomuistiosta tuodaan esille, että yhtenäispatenttiuudistuksen vaikutuksia suomalaisiin yrityksiin on arvioitu elinkeinoelämän ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteishankkeena teettämässä selvityksessä, joka julkaistiin 15.4.2014. Selvitystä varten tehtiin yritys-kysely, jota täydennettiin yritysten edustajien ja asiantuntijoiden haastatteluilla.

On sinänsä hyvä, että suomalaisten yritysten asenteet yhtenäispatenttijärjestelmään on selvitetty. Kysymys on kuitenkin lähinnä asenteesta, koska monet patenttiuudistusta koskevat yksityiskohdat olivat ja ovat edelleen avoimia.

Muilta osin yhtenäispatenttijärjestelmän vaikutuksia koskevat selvitykset on Suomessa tehty ja keskustelut käyty harvinaisen suljetussa ilmapiirissä. Kun Suomen IPR-yhteisö yleensä esimerkiksi teollisoikeudellisen työryhmän (TOTR) kautta saa tietoa vireillä olevista lainsäädäntöhankkeista, yhtenäispatenttijärjestelmän oikeudellisista ja institutionaalisista ongelmista ei juuri ole tihkunut tietoa joitakin tulevia maksujärjestelmiä koskevia yksityiskohtia lukuun ottamatta.

Esimerkiksi IPR University Centerin piirissä toimivat tutkijat ja opettajat ovat lähinnä olleet pohjoismaisten kollegojen varassa, kun he ovat pyrkineet seuraamaan keskustelua yhdistetyn patenttituomioistuimen paikallisjaoston perustamisesta Suomessa ja muissa Pohjoismaissa. Muutoinkin tiedonsaanti on kokonaisuudessaan ollut varsin niukkaa. IPR University Center on omalta osaltaan pyrkinyt paikkaamaan tilannetta ja lisäämään avointa keskustelua järjestämällä aiheesta pari kansainvälistä seminaaria.

Arviomuistiossa ei mainita niitä vaikeita oikeudellisia ongelmia, jotka liittyvät yhtenäispatenttijärjestelmään, sen toimintaan yleensä sekä toimeenpanoon Suomessa. Suomen kansallisen patenttijärjestelmän tulevaisuus (sallitaanko ylipäänsä ”suomalaisia” patenteja), EU-oikeuden tulkintakysymykset sekä lainsäätämisyjärjestystä (suhde perustuslakiin) koskevat kysymykset on syytä jatkovalmistelussa käsitellä perusteellisesti ja avoimesti.

Sen lisäksi, että jatkovalmistelun tulee olla avointa, IPR University Center haluaa kiinnittää huomiota myös siihen, että valmistelutyöryhmää asetettaessa tulee taata, että ryhmässä on edustettuna riittävän syvälinen ja monipuolinen (myös oikeudellinen) asiantuntemus. Tällä turvataan se, että kiireellinen ja vaativa valmistelutehtävä voidaan suorittaa tehtävän vaatimalla perusteellisuudella ja asiantuntemuksella.

Helsingissä 26.1.2015

Niklas Bruun
Professori, johtaja
IPR University Center